१९. अनुभव – २

• **वाचा.**

शाळा सुटली. मी घरी निघालो. वाटेत आई दिसली. तिच्या हातात दोन मोठ्या पिशव्या होत्या. त्या खूप जड असाव्यात, असे तिच्याकडे पाहून जाणवले. मी धावतच आईला गाठले. ''अगं आई, काय घेऊन चाललीस एवढं?'' मी आईला विचारले.

तिच्या हातातली एक पिशवी घेऊ लागलो.

''अरे हळू. सामान सांडेल त्यातलं.'' ती म्हणाली. ''अगं आई, किती जड आहे पिशवी! काय आहे एवढं यात?'' मी विचारले. ''हे आपलं महिनाभराचं किराणा सामान आहे.'' आई म्हणाली.

एक पिशवी हातात धरल्यावर मला समजले, त्या ओझ्याने आईचे हात लालेलाल झाले होते. ''एवढ्या सामानाला किती रुपये लागले गं आई?'' मी विचारले. ''किती लागले असावेत?'' आईने उलट प्रश्न केला. मी सांगितलेली रक्कम ऐकून आई हसू लागली अन् म्हणाली, ''वा रे, तुझं व्यवहारज्ञान! वस्तूंचे भाव गगनाला भिडलेत. आहेस कुठे तू? जरा बाजारात फिरत जा, दुकानात जात जा.'' मलाही ते पटले. बोलत बोलत आम्ही घरी पोहचलो.

तिने पिशवी खाली ठेवली आणि 'हुश्श' केले. बराच वेळ ती स्वतःचे हात दाबत होती. ''आई, तू दर महिन्याला एवढं ओझं एकटीच घेऊन येतेस?'' मी तिला काळजीने विचारले. ''हो रे, आज तू भेटलास. खूप बरं वाटलं. माझं काम हलकं झालं.'' आई मनापासून बोलत होती. ती खूप दमली होती.

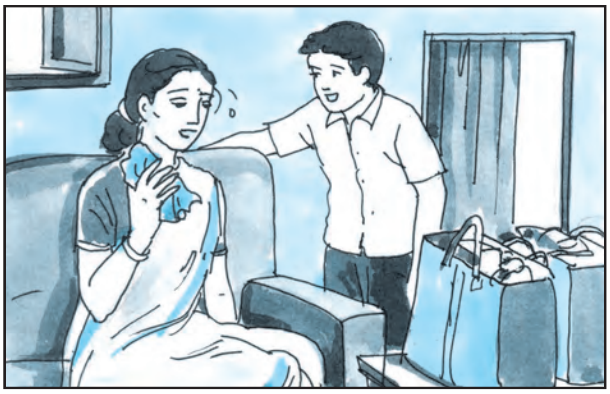

मी आईला म्हणालो, ''आई, ज्या दिवशी माझ्या शाळेला सुट्टी असते, त्याच दिवशी आपण किराणा सामान आणायला जात जाऊ, म्हणजे तूही दमणार नाहीस आणि माझं व्यवहारज्ञानही वाढेल.''

शब्दार्थ : **गाठणे** – पोहचणे. **भाव गगनाला भिडणे** – खूप महाग होणे. **हुश्श करणे** – मोकळा श्वास घेणे.

स्वाध्याय

प्र. १. थोडक्यात उत्तरे लिहा.

(अ) आईला पाहताच मुलगा धावत का गेला?

(आ) आईचे हात कशामुळे लालेलाल झाले होते?

(इ) आईला बरे का वाटले?

(ई) मुलाने किराणा सामान केव्हा आणायचे ठरवले?

प्र. २. खालील शब्दांत शरीराचे भाग असणारे शब्द शोधा. लिहा.

उदा., सामान – मान. पोपट – पोट.

पाठवणी, यजमान, आगबोट, तोंडपाठ, पोटपूजा,

पायपुसणी, गालबोट, नाकतोडा.

प्र. ३. खालील शब्द वाचा व तसेच लिहा.

सुट्‌टी, हुश्श, चक्कर, लख्ख, बग्गी, गच्च, सज्जन, लठ्‌ठ, उड्‌डाण, अण्णा,

पत्ता, कथ्थक, जिद्‌द, घट्‌ट, अन्न, गप्पा, झिम्मा, अय्या, गल्ली, सव्वा.

प्र. ४. विरुद्‌ध अर्थाचे शब्द लिहा.

(अ) मोठे × (इ) जड × (उ) जाणे ×

(आ) हसणे × (ई) खाली × (ऊ) सांडणे ×

प्र. ५. खालील शब्दांत लपलेले शब्द शोधा.

(अ) सामानाला (आ) बाजारात (इ) चाललीस (ई) मनापासून

प्र. ६. तुम्ही आईला कोणकोणत्या कामांत मदत करता? आणखी कोणत्या कामांत मदत करू शकाल? ती कशी? वर्गात चर्चा करा.

प्र. ७. तुमच्या घराजवळील किराणामालाच्या दुकानात जा. तेथील वस्तूंची यादी करा.

प्र. ८. खालील शब्द वाचा. रंगछटा समजून घ्या.

लालेलाल, काळेकुट्‌ट, पांढरेशुभ्र, पिवळेधमक, जांभळट, निळसर, हिरवेगार.

प्र. ९. कंसातील योग्य शब्द निवडून खालील वाक्ये पूर्ण करा.

(असतो, हळूहळू, शाळा, लवकर, पडली)

(अ) संजू .... उठतो.

(आ) गोगलगाय .... चालते.

(इ) हा बंगला नेहमी बंद ....

(ई) .... वेळेवर भरते.

(उ) यावर्षी खूप थंडी ....

AJIKSF

उपक्रम : आईविषयी एखादी कविता मिळवा. पाठ करा व वर्गात म्हणून दाखवा.

शिक्षकांसाठी : या पाठातील एका परिच्छेदाचे अनुलेखन करून घ्यावे. विद्यार्थी अचूक लिहितात का ते पाहावे. त्याबाबत मार्गदर्शन करावे. विद्यार्थ्यांना आलेले वेगवेगळे अनुभव वर्गात सांगण्यास सांगावे.